

POLITIKA IZVRŠEVANJA NAROČIL STRANK

1. Namen politike

Politika izvrševanja naročil strank je dokument BKS Bank AG, Celovec, Avstrija, BKS Bank AG, Bančne podružnice (v nadaljevanju: banka), ki opredeljuje sistem, postopke in razumne ukrepe, ki banki omogočajo izvrševanje naročil strank pod najugodnejšimi pogoji za stranko (v nadaljevanju: politika izvrševanja naročil).

Politika ne predstavlja garancije, da bo najboljši rezultat za stranko dosežen pri izvrševanju vsakega posameznega naročila, temveč ureja postopek oziroma ukrepe, ob upoštevanju katerih bo v večini primerov naročilo izvršeno pod najugodnejšimi pogoji za stranke.

2. Uporaba politike

Ta politika izvrševanja naročil se uporablja za vse stranke banke, razen za stranke, razvrščene v kategorijo primernih nasprotnih strank. Uporabo politike je s pogodbo mogoče izključiti tudi v razmerju med profesionalno stranko in banko.

Ta politika izvrševanja naročil se uporablja, ko stranka poda izrecno soglasje k njeni uporabi. Izrecno soglasje stranke po tej politiki izvrševanja naročil je podano v pisni ali izjemoma v ustni obliki, vendar ga mora stranka v slednjem primeru brez odlašanja potrditi v pisni obliki. V kolikor stranka ne poda soglasja k politiki izvrševanja naročil ali takšno soglasje prekliče, banka ne bo sprejemala in izvrševala naročil takšne stranke.

Banka mora pri izvrševanju naročil strank opraviti vse razumne ukrepe, da naročilo stranke izvrši pod pogoji, ki so za stranko najugodnejši, ob upoštevanju izvršilnih dejavnikov, ki so pomembni za izvršitev naročila, ob upoštevanju njihovega sorazmernega pomena, kot je opredeljeno s to politiko izvrševanja naročil.

Ta politika izvrševanja naročil se uporablja za vse finančne instrumente, za katere banka omogoča sklepanje poslov.

3. Izvršilni dejavniki

Banka bo pri izvrševanju naročil strank pod najugodnejšimi pogoji upoštevala naslednje izvršilne dejavnike:

- cena,
- stroški,
- hitrost izvršitve,
- verjetnost sklenitve in poravnave posla,
- velikost oz. vrednost naročila,
- tip naročila,
- druge okoliščine, pomembne za izvršitev naročila, za katera banka tako oceni.

Za določanje sorazmernega pomena izvršilnih dejavnikov banka upošteva naslednje izvršilne kriterije:

- značilnost stranke, vključno z njeno razvrstitvijo v kategorijo neprofesionalnih ali profesionalnih strank,
- značilnosti naročila,
- značilnosti finančnih instrumentov, ki so predmet naročila stranke,
- značilnosti izvršilnega mesta, na katerem bo naročilo izvršeno oz. bi lahko bilo izvršeno.

Pomembnost izvršilnih dejavnikov je spremenljiva glede na različne finančne instrumente. Praviloma bo cena najpomembnejši dejavnik, banka pa bo upoštevala dejavnike po pomembnosti od najpomembnejšega do najmanj pomembnega, v vrstnem redu, navedenem v prvem odstavku tega člena, razen če banka v posameznih okoliščinah presodi, da lahko z upoštevanjem drugih izvršilnih dejavnikov ali drugačnega vrstnega reda pomembnosti posameznega dejavnika doseže bolj ugodne pogoje izvršitve naročila stranke. Relativno pomembnost izvršilnih dejavnikov v trenutku izvršitve posameznega naročila banka oceni na podlagi izvršilnih meril in tržnih informacij, ki so banki na voljo.

4. Mesta izvršitve naročil

Banka naročila strank za nakup ali prodajo finančnih instrumentov, s katerimi se trguje v Sloveniji, izvršuje na naslednjih mestih:

- organizirani trgi,
- večstranski sistemi trgovanja (MTF),
- sistematični internalizatorji,
- vzdrževalci trga in drugi vzdrževalci likvidnosti,
- neorganiziran trg s soglasjem stranke.

Skladno z načelom izvršitve naročila pod najugodnejšimi pogoji si banka pridržuje pravico izbire tistega izpolnitvenega pomočnika, ki je po presoji banke glede na politiko izvrševanja naročil (presoja dejavnikov iz 3. člena te politike, na katere banka lahko vpliva) za stranko najprimernejši in je priznan kot zanesljiv, kakovosten in skrben izpolnitveni pomočnik. Seznam izpolnitvenih pomočnikov, s katerimi banka posluje, glede na posamezno vrsto finančnih instrumentov ter seznam organiziranih trgov, na katerih le-ti izvršujejo naročila, ki so jim bila posredovana v izvršitev, banka redno obnavlja in je dostopen na spletni strani banke www.bksbank.si. Oba seznama štejeta za sestavni del politike in ju lahko banka enostransko spreminja brez predhodnega soglasja in obvestila strankam. Banka redno preverja, ali trgovanje s posameznimi finančnimi instrumenti na posameznih izvršilnih mestih zagotavlja izvrševanje naročil pod najugodnejšimi pogoji.

V primeru limitiranega naročila stranke, katerega predmet so delnice, uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu, bo banka naročilo objavila v trgovalnem sistemu organiziranega trga ali MTF, katerega šteje kot najprimernejše izvršilno mesto, razen v primeru, ko prejmemo določna navodila stranke glede izvršilnega mesta za izvršitev takega naročila.

Banka naročila strank za nakup ali prodajo obveznic in drugih oblik dolžniških finančnih instrumentov, ki nimajo značilnosti izvedenih instrumentov in niso uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu druge države članice, izvršuje na medbančnih trgih držav članic.

Na primarnem trgu posreduje banka naročila strank pri vpisih finančnih instrumentov neposredno pri izdajatelju ali agentu skladno z vsebino naročila. Za finančne instrumente, za katere ne obstaja likvidni sekundarni trg, se politika izvrševanja naročil uporablja le omejeno, ker glede tečaja, verjetnosti in hitrosti izvedbe izbira ne obstaja. V takih primerih se politika izvrševanja naročil omejuje na izvedbo posla za stranko po najboljših mogočih pogojih na trgu.

Za izvršitev naročila stranke zunaj organiziranega trga ali MTF banka predhodno pridobi izrecno soglasje stranke za takšen način izvrševanja naročil.

Kadar banka v skladu s politiko izvrševanja naročil, naročilo v zvezi s posameznim finančnim instrumentom izvede na več izvršilnih mestih, banka upošteva pri oceni končnega izida za stranko tudi svoje provizije, ki jih zaračuna stranki za izvršitev na posameznih izvršilnih mestih.

5. Navodila stranke

Če naročilo stranke vsebuje specifična navodila glede izvršitve naročila, bodisi glede kateregakoli dejavnika iz 3. člena te politike bodisi navodilo glede izvršitve naročila na/izven organizirane-m/ga trg-u/a bodisi glede izpolnitvenega pomočnika, kateremu naj se naročilo posreduje v izvršitev, banka izvrši naročilo stranke v skladu z navodili stranke in ni dolžna upoštevati ukrepov po 3. členu te politike. Katerokoli specifično navodilo lahko prepreči izvajanje posameznih ali vseh ukrepov, ki jih je banka vključila v to politiko za doseganje najboljšega možnega izida za stranke. Banka bo kljub dobljenim navodilom opravila vse razumne ukrepe, da bo ob upoštevanju dobljenih navodil stranke izvršila naročilo pod pogoji, ki so za stranko najugodnejši.

Za stranke, ki oddajajo naročila preko elektronskega sistema, se šteje, da so banki posredovale specifično navodilo glede izvršitve naročila, in sicer

glede mesta oz. izpolnitvenega pomočnika, preko katerega naj se naročilo izvrši.

Za stranke, ki oddajajo naročila za nakup dolžniških finančnih instrumentov, razen dolžniških finančnih instrumentov slovenskih izdajateljev ter lastniških in dolžniških izdajateljev finančnih instrumentov iz Srbije, Hrvaške, Makedonije in Bosne in Hercegovine, se šteje, da so banki posredovale specifično navodilo, naj se naročilo izvrši preko izvršilnega pomočnika BKS Bank AG, Celovec, Avstrija.

6. Poslovanje za skupni račun

Banka lahko, po presoji, več naročil s preudarkom oziroma več naročil za nakup ali prodajo finančnih instrumentov pod enakimi pogoji, ki jih dobi od strank, izvrši hkrati (trgovanje za skupni račun) ob upoštevanju dejavnikov za presojo najboljše izvršitve naročila in njihovega sorazmernega dela, ki jih opredeljuje ta politika izvrševanja naročil.

Banka pri naročilu za skupni račun ne sme sklepati poslov za svoj račun oz. za račun zaposlenega pri banki, razen v izjemnih primerih, kot so avkcije obveznic, trgovanje lastnih produktov in pri storitvi gospodarjenja, kjer se šteje, da so vsa naročila sprejeta v istem trenutku.

Pravila alokacije poslov za skupni račun, glede količine in tečajev finančnih instrumentov, ko je oziroma ni izvršeno skupno naročilo v celoti so sledeča:

– **skupno naročilo je v celoti izvršeno in vsi tečaji finančnega instrumenta so oziroma niso enaki**
Celotno naročilo za skupni račun se razporedi na stranke v okviru enega posla s povprečno ceno. V tem primeru se kot čas posla pri posamezni stranki navede le čas zadnjega posla iz izvrševanja naročila za skupni račun.

Povprečna cena se izračuna kot seštevek cen posameznih delov izvršenega posla, pomnoženih z deleži delov izvršenih delov v celotnem izvršenem poslu.

– **skupno naročilo ni v celoti izvršeno in vsi tečaji finančnega instrumenta so oziroma niso enaki**

Ko naročilo za skupni račun ni izvršeno v celoti, se naročilo razporeja med stranke proporcionalno glede na količino oddanega naročila posamezne stranke. Ostanek naročila po proporcionalni delitvi na stranke se med stranke razporedi po principu »po eno po vrsti«, kar pomeni, da vsaka stranka zaporedno dobiva po en lot ostanka od največjega portfelja posamezne stranke navzdol, dokler v ostanku ne zmanjka lotov. Celotno naročilo za skupni račun se razporedi na stranke v okviru enega posla s povprečno ceno. V tem primeru se kot čas posla pri posamezni stranki navede le čas zadnjega posla iz izvrševanja naročila za skupni račun.

– **v kolikor se na trgu izvrši tako majhen del naročila, da proporcionalna razporeditev kupljenih ali prodanih finančnih instrumentov med vse stranke ni mogoča** (nedoseganje minimalnega zneska naročila), se razporeditev opravi proporcionalno po vrstnem redu glede na velikost portfelja posamezne stranke, in sicer od največjega do najmanjšega. Ostanek se razporeja po principu »po eno po vrsti«, kar pomeni, da vsaka stranka zaporedno dobiva po en lot ostanka od največjega portfelja posamezne stranke navzdol, dokler v ostanku ne zmanjka lotov po povprečni ceni. V tem primeru se kot čas posla pri posamezni stranki navede le čas zadnjega posla iz izvrševanja naročila za skupni račun.

7. Izredni tržni pogoji

V primeru izrednih tržnih pogojev, to je velikih tržnih nihanj, internih ali eksternih sistemskih napak, kjer bo možnost izvrševanja naročila v normalnih časovnih rokih nemogoča oziroma zelo otežena ali bo dostop do posameznih izvršilnih mest otežen oziroma onemogočen, se ta politika izvrševanja naročil ne uporablja. V teh primerih lahko banka ravna mimo ukrepov in postopkov iz te politike in na način, ki po oceni banke lahko zagotovi najboljši mogoči rezultat za stranko.

8. Spremljanje izvrševanja naročil stranke

Banka stranki na njeno zahtevo izkaže, da je njeno naročilo izvršila v skladu s to politiko izvrševanja naročil. Za potrebe izkazovanja izvršitve naročila v skladu s politiko izvrševanja naročil banka vzpostavi in uresničuje naslednje ukrepe za spremljanje izvrševanja naročil, ki omogočajo izkazovanje izvršitve naročila v skladu s politiko izvrševanja naročil:

- podatki o cenah finančnih instrumentov,
- podatki o stroških izvršitve naročil.

9. Veljavnost in spreminjanje politike

Banka bo najmanj enkrat letno v celoti preučila politiko izvrševanja naročil in jo po potrebi spremenila, tako da bo redno zagotavljala izvrševanje naročil pod najugodnejšimi pogoji.

Banka spremlja učinkovitost politike izvrševanja naročil iz prejšnjega odstavka:

- s preverjanjem primernosti sorazmernega pomena dejavnikov, ki so določeni za posamezni dejavnik v politiki izvrševanja naročil,
- z naključnim preverjanjem naključno izbranih izvršenih naročil strank.

Na podlagi določil prejšnjega odstavka banka presoja skladnost izvrševanja naročil z določili politike izvrševanja naročil ter izpolnitev najugodnejših pogojev za stranko. Tako banka pri

naključno izbranih izvršenih naročilih preverja, ali bi naročilo stranke lahko izvršila pod za stranko ugodnejšimi pogoji, če bi ga izvršila na drugem mestu izvršitve naročil.

Ob spremembi okoliščin v zvezi s poslovanjem banke, ki bi lahko bistveno vplivale na politiko izvrševanja naročil, bo banka nemudoma preučila politiko izvrševanja naročil z vidika doseganja pogoja najboljšega možnega izida za stranke.

10. Obveščanje strank v zvezi s politiko izvrševanja naročil

Banka seznaniti stranko s politiko izvrševanja naročil pred začetkom opravljanja investicijskih storitev zanj, tako da ji izroči politiko izvrševanja naročil v pisni obliki. Politika izvrševanja naročil je strankam na voljo tudi na spletni strani banke www.bksbank.si, na sedežu banke in v poslovalnicah, kjer banka sprejema oziroma izvršuje naročila strank.

Pred začetkom opravljanja investicijskih storitev mora stranka banki podati izrecno soglasje k politiki izvrševanja naročil. V primeru spremembe politike izvrševanja naročil bo banka obvestila stranke o spremembi, skladno z določili za spremembo Splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti banke.

11. Prehodna in končna določba

Politika izvrševanja naročil stopi v veljavo z dnem sprejema dokumenta.

Če stranka s spremembami oziroma dopolnitvami politike izvrševanja naročil ne soglašata, je dolžna v roku 15 dni od dneva prejema obvestila odpovedati pogodbo o opravljanju storitev, sicer se šteje, da spremembe oziroma dopolnitve politike izvrševanja naročil strank sprejema. Če stranka po prejemu obvestila o spremembi oziroma dopolnitvi politike izvrševanja naročil strank odda novo naročilo za nakup ali prodajo finančnih instrumentov, se šteje, da sprejema spremembe politike izvrševanja naročil.

SEZNAM IZVRŠILNIH MEST:

Država	Mesto izvršitve
Avstralija	Australian Stock Exchange
Avstrija	Vienna Stock Exchange
Belgija	Euronext Brussels
Bolgarija	Bulgarian Stock Exchange - Sofia
Bosna in Hercegovina	Sarajevo Stock Exchange Banja Luka Stock Exchange
Danska	Copenhagen Stock Exchange
Finska	Helsinki Stock Exchange
Francija	Euronext Paris
Grčija	Athena Stock Exchange
Hongkong	Hongkong Stock Exchange
Hrvaška	Zagreb Stock Exchange
Irska	Irish Stock Exchange
Italija	Italian Stock Exchange
Japonska	Tokyo Stock Exchange
JAR	Johannesburg Stock Exchange
Kanada	Toronto Stock Exchange
Luksemburg	Luxembourg Stock Exchange
Madžarska	Budapest Stock Exchange
Makedonija	Macedonian Stock Exchange
Nemčija	Xetra Frankfurt; Xontro Berlin, Düsseldorf, Frankfurt, Munchen, Stuttgart
Nizozemska	Euronext Amsterdam
Norveška	Oslo Stock Exchange
Portugalska	Euronext Lisbon
Singapur	Singapore Stock Exchange
Slovenija	Ljubljana Stock Exchange
Srbija	Belgrade Stock Exchange
Španija	Madrid Stock Exchange (SIBE)
Švedska	Stockholm Stock Exchange
Švica	Zürich Stock Exchange (Virt-X, SWX)
Velika Britanija (SETS segment)	London Stock Exchange (SETS segment)
ZDA	American Stock Exchange, Nasdaq, New York Stock Exchange

SEZNAM IZPOLNITVENIH POMOČNIKOV:

- **BKS BANK AG**, St. Veiter Ring 43, 9020 Klagenfurt, Avstrija
- **Raiffeisen banka a.d.**, Bulevar Zorana Đinđića 64a, 11070 Novi Beograd, Srbija
- **Hrvatska poštanska banka d.d.**, Jurišićeva 4, 10000 Zagreb, Hrvaška
- **Raiffeisen bank d.d.**, Zmaja od Bosne bb, 71000 Sarajevo, Bosna in Hercegovina
- **Raiffeisen Capital a.d.**, Ul. Vase Pelagića 2, 78000 Banja Luka, Bosna in Hercegovina
- **Elana Trading a.d.**, Lachezar Stanchev 5, 1756 Sofia, Bolgarija
- **Komercialna Banka AD**, Kej Dimitar Vlahov 4, 1000 Skopje, Makedonija

Vodstvo podružnice

**BKS Bank AG, Celovec, Avstrija,
BKS Bank AG, Bančna podružnica**

Ljubljana, 1. junij 2017